

BEREDSKAPSPLAN FOR LANDBRUK
i kommunene
Lørenskog, Nittedal, Oslo, Rælingen og Skedsmo

KRISER I LANDBRUKSOMRÅDER,
OG
REGIONKONTOR LANDBRUK SIN ROLLE I KOMMUNENE

Lillestrøm 09.01.2007

Regionkontor Landbruk
Lørenskog, Nittedal, Oslo, Rælingen og Skedsmo

1	Kontaktliste	3
2	Innledning.....	6
3	Fempunktsliste	7
3.1	Situasjon	7
3.2	Oppdrag.....	8
3.3	Plan og utførelse.....	9
-	Flom og skred.....	9
-	Vindskade.....	10
-	Radioaktiv forurensning	11
-	Sykdommer på husdyr.....	12
-	Svikt i vannforsyning	13
-	Brann og eksplosjon	14
-	Strømbrudd.....	14
-	Krig – mobilisering eller fare for utbrudd av krig.....	15
3.4	Ressursoversikt.....	17
3.5	Ledelse og samband	18
Vedlegg A:	.....	19
	Beredskapsplan for landbruket, forenklede tiltakskort.	19
Vedlegg B:	.....	1
	Kilder, relevante lover og forskrifter.....	1
Vedlegg C:	.....	3
	Rapportmal – Rapportering fra kommune til fylkesmann	3
Vedlegg D:	.....	4
	Ressursoversikt i den enkelte kommune	4

1 Kontaktliste

Oversikt over hovedtelefonnummer hvor publikum kan ta kontakt i de ulike kommunene:

Kommune:		Tlf. nr.
Lørenskog	Hovednummer	67 93 40 00
Nittedal	Servicetorget	67 05 93 00
Oslo	Hovednummer	02180
Rælingen	Servicetorget	63 83 51 10
Skedsmo	Hovednummer	66 93 80 00

Varslingsliste for Regionkontor Landbruk - Generelt
Beredskapsansvarlig = B.ansv.

Navn	Funksjon	Arbeid	Mobil	Hjemmeside/e-post
Mattilsynet, Sentralt		06040		www.mattilsynet.no postmottak@mattilsynet.no
Mattilsynet, Kløfta	Distriktskontor	63 94 28 00		
Baalsrud, Nils Ole Astrup	Fung. Distriktssjef (Info.)	63 94 28 05	90584029	
Jahr, Anne Marie	Dersom faglige spm.	63 94 28 33		
Mattilsynet, Oslo	Distriktskontor	22 63 92 00		
Berg, Kjell	Distriktssjef	22 63 92 80	95994158	
Espelund, Oddrun	Seksjonssjef	22 63 93 21		
Distriktskontoret for Romerike		63 94 28 00		
Nils Ole Astrup Baalsrud	Distriktssjef	63 94 28 05	90584029	
Nittedal	Sentralbord	67 05 90 00		postmottak@nittedal.kommune.no
	Beredskaps telefon		95193999	
Kristin Hurthi	Teknisk sjef	67 05 91 70		kristin.hurthi@nittedal.kommune.no
Solbakken, Tove R.S.	Servicetorget	67 05 91 18		tove.steinheim.solbakken@nittedal.kommune.no
Pål Kippenes	Kommuneoverlege/helsesjef	6705 9123		pal.kippenes@nittedal.kommune.no
Mette Tønder	Ordfører	67 05 90 01	91876696	mette.tonder@nittedal.kommune.no
Grethe Rønning	Kst. rådmann	67 05 90 22	41232350	grethe.ronning@nittedal.kommune.no
Skedsmo	Hovednummer	66 93 80 00		skedsmo.kommune@skedsmo.kommune.no
	Helseetaten	66 93 82 91		
Leiro, Torstein	Rådmann	66 93 83 26		torstein.leiro@skedsmo.kommune.no
Hoff, Hans Tore	Advokat, (B.ansv.)	66 93 83 34	92019253	hansth@skedsmo.kommune.no
Clausen, Fredrik	Kommuneoverlege	66 93 82 91		fredric@skedsmo.kommune.no

Buvik, Hans Petter	Ingeniør	66 93 82 64		
Orlund, Anita	Ordfører	66 93 82 42		anita@skedsmo.kommune.no
Lørenskog	Hovednummer	67 93 40 00		postmottak@lorenskog.kommune.no
Lars A. Uglem	Sosialsjef	67 93 43 04	97743200	
Bruun, Jens E.	Lenmann	67 91 38 00	91617917	Jens.bruun@politiet.no
Bakkhaug, Bjørn	Brannsjef	67 97 81 40	48297670	Bjorn.bakkhaug@nrbr.no
Wium, Per O.	Helsesjef/ Kommuneoverlege	67 20 17 01	90781377	pwi@lorenskog.kommune.no
Børrud, Gro H.	Informasjonssjef	67 93 40 10	92661656	gbo@lorenskog.kommune.no
Torp, Bjørn	Miljøvernssjef, (B.ansv.)	67 93 40 60	48284238	bto@lorenskog.kommune.no
Gunnar Fr. Aasgaard	Teknisk sjef	67 93 21 11	90982393	
Tovan, Åge	Ordfører	67 93 40 01	90916110	ata@lorenskog.kommune.no
Heilemann, Arne	Rådmann	67 93 40 04	95134491	ahe@lorenskog.kommune.no
Oslo	Hovednummer	020180		postmottak@oslo.kommune.no
Oslo kommune	Beredskapsetaten	22 11 63 20		postmottak@ber.oslo.kommune.no
Berntsen, Jon Birger	Beredsk.sjef (B.ansv.)	23 46 98 80	95172048	jon.berntsen@ber.oslo.kommune.no
Rytter, Eilif	Kommunelege, Oslo	23 48 30 39		eilif.rytter@hev.oslo.kommune.no
Frisch, Jo	Kommunaldirektør, MOS	23 46 15 73		
MOS (Miljø og samferdsel)	Kommunaldirektørens forværelse	23 46 15 75		
				servicetorget@ralingen.kommune.no
Rælingen	Servicetorget	63 83 51 10		
Hage, John	Plan- og bygningsjef	63 83 51 00	48167625	john.hage@ralingen.kommune.no
Bengtson, Tom Gunnar	Miljøvernrådgiver (B.ansv.)	63 83 52 21	91598303	tom.bengtson@ralingen.kommune.no
Jakobsen, Finn Arne	Familie og forebygging	63 83 50 00		finn.arne.jakobsen@ralingen.kommune.no
Clausen, Fredrik	Kommunelege (+Skedsmo)	66 93 82 91		fredric@skedsmo.kommune.no
Fallet, Per Erik	Info. Konsulent Servicetorget	63 85 51 27		
Tviberg, Karin	Forebyggende helsetjenester	63 83 52 60		

Øivind Sand	Ordfører	63 83 51 00		oivind.sand@ralingen.kommune.no
Eivind Glemmestad	Rådmann	63 83 51 10		eivind.glemmestad@ralingen.kommune.no
Fylkesmannen i Oslo og Akershus				
	Beredskapsstaben	22 00 35 09		
Rogneby, Martin	Beredskapssjef	22 00 35 59	95063145	martin.rogneby@fmoa.no
Tofte, Johan Løberg	Stedfortreder for beredskapssjef	22 00 35 53	90918382	johan-loberg.tofte@fmoa.no
Julseth, Lars Martin	Fylkeslandbruksdirektør	22 00 36 97	97065846	lars-martin.julseth@fmoa.no
Frøyland, Elisabet	Fylkeslandbruk underdirektør	22 00 35 39		elisabet.froyland@fmoa.no
Andre:				
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.	Hovedkontor	33 41 25 00		www.dsb.no / postmottak@dsb.no
Oslo og Akershus sivilforsvarsdistrikt		22 21 93 00		www.sivilforsvaret.no oa.sfd@dsb.no
Distriktsveterinær		23 21 65 94		
Norges Veterinærhøgskole		22 96 45 00		www.veths.no / post@veths.no
Veterinærinstituttet i Oslo		23 21 60 00		www.vetinst.no / post@vetinst.no

2 Innledning

Planen gjelder Regionkontor Landbruk (RKL) sin rolle ut mot landbruket, og i hvilke situasjoner en tenker seg at RKL kan bistå kommunene. Dersom det oppstår en krise i kommunen som berører landbrukssektoren, er det naturlig at fagkompetansen ved landbrukskontoret benyttes. For å kunne stå mer rustet i en slik situasjon har landbrukskontoret sett nærmere på en del ulike krisesituasjoner, eller scenarier, som kan inntreffe. Listen over scenarier er ikke uttømmende.

Kapittel 1 er en liste over kontakter som landbrukskontoret mener er sentrale i en krisesituasjon. Denne listen er plassert tidlig i beredskapsplanen for at det skal være lett å finne den. Innledende kapittel (kap. 2) tar for seg organiseringen av landbrukskontoret og om bakgrunnen for behovet av en beredskapsplan. Kapittel 3 er en fempunktliste som går inn på de scenarier landbrukskontoret har ansvar å forberede beredskapstiltak for eller skal bistå kommunene i å løse. Bakerst i planen er det egne vedlegg. En del av vedleggene går spesifikt inn på den enkelte kommune.

Vedlegg A er forenklete tiltakskort som er tenkt å kunne brukes under en krise. Disse er fremstilt i tabellform for å være enklere å lese. Tiltakskortene er et sammendrag av de ulike scenariene.

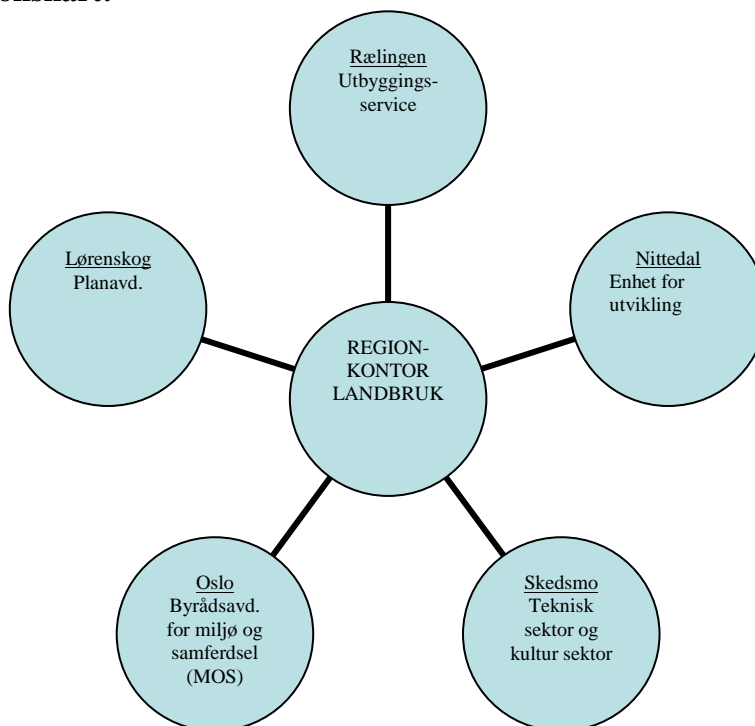
Vedlegg B lister opp kilder, lover og forskrifter.

Vedlegg C er en rapportmal som skal følges ved rapportering fra kommune til fylkesmann.

Vedlegg D er en ressursoversikt over den enkelte kommune. Inneholder faktaopplysninger blant annet om arealressurser og antall husdyr i kommunen. Landbrukskontoret har tilgang til Landbruksregisteret.

Regionkontor Landbruk, RKL, utgjør landbrukskontorene i kommunene Lørenskog, Nittedal, Oslo, Rælingen og Skedsmo. Landbrukskontoret er et lokalt kompetansesenter for landbruk i de respektive kommunene. Den kommunale landbruksforvaltning er av en slik karakter at oppgavene må løses i nært samarbeid med andre lokale etater og organisasjoner. RKL er administrativt underlagt Skedsmo kommune. Kontoret er en egen kommunal, administrativ enhet, felles for de samarbeidende kommunene. Det er rådmannen i Skedsmo som sørger for samordning av kommunenes interesser. Samrådingsgruppa for kontoret er et forum for denne samordningen.

Organisasjonskart:

Regionkontor Landbruk består av landbrukssjef, som er leder av kontoret, skogbrukssjef, skogbrukskonsulent, fagkonsulent jordbruk og sekretær. Det finnes også en vakant jordbrukssjefstilling som for tiden er ubesatt. Kontoret utgjør 4,6 årsverk.

3 Fempunktliste

3.1 Situasjon

Den lokale redningsentral vil lede arbeidet i en beredskapssituasjon. Kommunen vil normalt konsentrere seg om å opprettholde driften, eventuelt evakuering og informasjonsformidling.

I en beredskapssituasjon vil landbrukskontoret bistå kommuneadministrasjonen dersom det trengs. For RKL sin del vil det være landbrukssjefen som anbefaler tiltak i en beredskapssituasjon. Dersom det oppstår kriser innenfor landbruket, kan det bli aktuelt å gi landbrukssjefen myndighet til å ta beslutninger og sette i verk tiltak. I en beredskapssituasjon kan tidsperspektivet være meget viktig, og det kan være situasjoner der man kan begrense konsekvensene ved å ta raske og korrekte beslutninger. Situasjonen kan samtidig være sammensatt og vanskelig å løse med bare en innfallsvinkel.

Bakgrunn – Krav om å ha beredskapsplan

Den lokale redningsentral (LRS) vil lede arbeidet i en beredskapssituasjon. Kommunen vil normalt konsentrere seg om å opprettholde driften, eventuelt evakuering og informasjonsformidling.

I realiteten har kommunen et totalansvar for all beredskapsplanlegging og krisehåndtering innen kommunen. Dette innebærer å stille nødvendige ressurser, lede arbeidet ved beredskapssituasjoner samt ivaretagelse av innbyggernes sikkerhet og primærbehov.

Beredskapsplanen omfatter

Landbrukskontoret vil drøfte følgende scenarier nærmere:

- Atomforurensning
- Sykdommer
- Flom og skred
- Svikt i vannforsyning
- Vindskade
- Brann og eksplosjon
- Strømprudd
- Krig – mobilisering eller fare for utbrudd av krig

3.2 Oppdrag

Kommunens og politiets ansvar i grove trekk

Kommunen er ansvarlig for all beredskapsplanlegging og krisehåndtering innen kommunen. Dette innebærer å stille nødvendige ressurser, lede arbeidet ved beredskapssituasjoner samt ivaretagelse av innbyggerne sikkerhet og primærbehov. Kommunale virksomheter plikter å bistå i en krisesituasjon.

Politiet har ansvar skadestedsledelse i situasjoner som truer liv og helse og ved kriminelle handlinger. Politiet etablerer Lokal Redningssentral (LRS) og involverer andre berørte f.eks. fylkesmannen, sivilforsvaret, HV m.m.

Landbrukskontorets ansvar

Avklare ansvarsområde ved ulike scenarier dersom kriser skulle oppstå. Bistå kommunen i en krisehåndteringssituasjon.

Landbrukskontorets rolle

Landbrukskontorets rolle blir hovedsakelig innen rådgivning. Ved forespørsel kan landbrukskontoret iverksette tiltak.

Landbrukskontoret er kommunens bindeledd opp mot mattilsyn og Fylkesmannens Landbruksavdeling.

Landbrukskontorets funksjon

Landbrukskontorets funksjon er å kunne gi faglige råd til kriseledelsen og ut til næringen. Landbrukskontoret kan innhente, eller har tilgang på, opplysninger som kan være relevante i en krisehåndteringssituasjon.

Tidsaspekt – hvor fort bør man møte opp?

Dette vil komme an på situasjonen, og hvordan man forventer seg at situasjonen utvikler seg. Dersom krisen ikke er akutt, vil normalt neste arbeidsdag holde.

3.3 Plan og utførelse

Fordeling av ansvar og oppgaver

Landbrukskontoret er kommunens rådgiver innen landbruksspørsmål.

- Kan opprette nødtelefon, dersom det er behov for å avlaste for eksempel mattilsynet (ev. døgnbemanning).
- Har et nettverk som kan benyttes, f.eks. mattilsyn osv.

Beredskapsplanen bygger på de scenarier som Regionkontor Landbruk selv anser at kan inntreffe. Man skiller mellom natur- og virksomhetsrisiko:

Naturrisiko – det er situasjoner der naturens krefter spiller inn. Altså ikke menneskeskapte situasjoner. Dette kan f. eks være vind, flom og andre ekstreme værtyper. Andre eksempler kan være leirskred og skogbrann. Scenarier forbundet med naturrisiko kan være:

- Flom og skred

Årsak:

Flom kan oppstå som resultat av snørike vintre, og eller rask snøsmelting i fjellet. Regn over lang tid eller mye regn på kort tid kan også medføre flom. Forskerne mener været fremover vil bli mer ekstremt; både våtere og villere.

Frem mot år 2100 forventes det at nedbøren på Østlandet høst og vinter øker med 15-20 %, mens sommeren blir tørrere med opptil 15 % mindre nedbør. Dette kan føre til hyppigere tilfeller av flom i deler av året.

Virkning:

For landbruket i distriktet er det sannsynlig at jordbruksareal vil bli stående under vann ved en eventuell flom. Dette kan føre til store konsekvenser, både for jordbruket og til dels skogbruket. Flom kan blant annet også føre til dambrudd, noe som kan gjøre det enda vanskeligere å kontrollere vannmassene.

Flom kan føre til dårlig avling på landbruksarealene, som igjen gir mindre matproduksjon og tapte inntekter for bonden.

Ved flom, samt i perioder det kommer mye regn, kan det bli utløst leirskred. Langs vassdrag er det erosjon under flomsituasjoner som oftest utløser leirskred, og faren for dette er størst i ukene etter flomtoppen, dvs. når grunnvannstanden er synkende. Store nedbørsmengder, grunnarbeid, trykk fra anleggsmaskiner og trykk av massedeponi er andre viktige årsaker til kvikkleireskred. Jordbruksareal kan endre seg som følge av skred.

Områdene rundt Slattum og Brånåsen inneholder mye leire.

Flomvann vil ofte kunne grave og rive med seg jord og vegetasjon. Det er ikke uvanlig at skog blir revet vekk med vannmassene. Dette vil føre til økonomiske konsekvenser for de som blir rammet, samtidig som det kan bli et stort oppryddingsarbeid etter flommen. Det vil være naturlig for landbrukskontoret å formidle informasjon om eventuelle erstatningsordninger for de som er berørt. Det kan også være aktuelt å bidra ved organisering av oppryddingsarbeidet.

Tiltak:

Kommunen tar seg av situasjonshåndtering av flom, f.eks. vil Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) bli koblet inn.

Landbrukskontoret innhenter fakta om konsekvenser av flommen, og videreformidler informasjon til berørte gårdbrukere.

Tiltak i en flomsituasjon vil gå mye på informasjon. Landbrukskontoret vil på eget initiativ registrere virkningene av flommen. Det vil være oppdatering dag for dag blant annet over status og areal som er dekket av vann. Administrasjonen i kommunen vil bli varslet om situasjonen fortløpende.

Landbrukskontoret kan informere om erstatningsordninger etter flommen, f.eks. avlingsskadeerstatning.

Landbrukskontoret kan bidra i organiseringen av tiltak ved større flom.

Ved for eksempel ved veiutsklidning, som følge av naturskade, vil lensmann/politiet ha ansvaret. Personell fra landbrukskontoret kan bli utkalt for å inspisere slike skader.

Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) Region Øst har utarbeidet foreløpige flomsonekart for 100- og 10-års flom i Fjellhamarelva og Losbyelva (fra Gamleveien og Skedsmo grense).

NVE har også laget flomsonekart over Lillestrøm i Skedsmo kommune og deler av Fet og Rælingen kommuner. Det er laget flomsonekart for flom som statistisk gjentar seg hvert 10-, 100-, 200-, eller 500 år. I tillegg er det tegnet inn vannstander for 20- og 50-årsflom. I Skedsmo kommune gjelder det strekningen fra Leira til Okseneset i tillegg til bebyggelsen langs strandsonen i Rælingen kommune.

Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune opplyser at det er utført flomsonekartlegging for 100 og 1000 års for Sørkedalselva fra Bogstadvannet og opp til samløpet med Heggelielva i 1997. Det er også gjort noe lignende for elva nedstrøms Bogstadvannet på 90-tallet. Her foreligger det sannsynligvis bare karter uten rapport.

Dambruddsbølgeberegninger er utført i 2005 for alle dammene fra Grinidammen og oppover i vassdraget til og med Storflåtan, med unntak for Bogstaddammen som er utført tidligere på 2000 tallet.

- Vindskade

Årsak:

Sterk vind.

I fremtiden forventer man stigende gjennomsnittstemperatur, noe som kan resultere i økende vind. Frem mot år 2010 forventes det flere døgn med sterkere vind enn 15 m/s (stiv til sterk kuling).

Virkning:

Sterk vind kan føre til at trær blir liggende over veier og kraftlinjer. Dette kan føre til strømbuudd og at trafikken hindres. Hus og driftsbygninger kan skades eller ødelegges. Strømbuudd vil bli tatt opp under eget punkt senere.

Med store mengder vindfeltskog kan det bli problemer med uthenting av tømmeret. Det kan være på grunn av vanskeligheter forbundet med transport av tømmer, eller at det tar lang tid å få avvirket tømmeret som ligger nede.

Viken skogeierforening opererer med leveringsfrister for tømmer som må overholdes. Det kan føre til økonomiske konsekvenser dersom tømmeret ikke leveres tidsnok.

Blir tømmeret liggende lenge i skogen, kan det oppstå en oppblomstring av skadeinsekter som senere kan angripe den friske skogen.

Tiltak:

Skogforvaltningen tar hensyn til vindfare generelt. Opprettholde god helsetilstand på skog.

Ved større omfang er det Skogbrand (forsikring) og Fylkesmannen som vil være ansvarlig for organiseringen av etterarbeidet. Ved forespørsel kan Landbrukskontoret ta initiativ til kartlegging av skadene.

Personell ved RKL kan bli omdisponert til taksering av skadene.

Virksomhetsrisiko – dette er risiko som går på de farene som kan oppstå som følge av menneskeskapt situasjoner, dvs. som følge av menneskelig aktivitet. Dette kan f. eks. være brann som oppstår i forbindelse med elektriske anlegg, uhell som skjer i forbindelse med håndtering av sprøytemidler, forurensninger m.m. Scenarier forbundet med virksomhetsrisiko kan være:

- Radioaktiv forurensning

Årsak:

I fredstid er det mest sannsynlig at atomforurensning kan oppstå som følge av et uhell ved en atomreaktor, eller satellittnedfall. I alle våre naboland er det atomreaktorer, og i Norge har man forskningsreaktorene i Halden og på Kjeller. Uhell ved atomreaktorer har skjedd tidligere, og kan skje igjen.

Virkning:

Virkningene for landbruket, gjennom kontaminering (radioaktiv forurensning) av landbruksproduksjonen, vil være svært avhengig av årstid. Tid på året avgjør også hvilke førmengder som finnes på lager. En ulykke vil utarte seg vidt forskjellig vinterstid med dyr og avling i hus i forhold til sommerstid med dyr på beite, og avlinger som snart skal høstes. Det vil kunne dukke opp spørsmål om f.eks. rensing av avløpsvann eller deponering av forurenset materiale som for eksempel plast brukt som tildekking av fôrlager. Sisternevann og drikkevann fra vannverk med overflatekilder kan også bli forurenset.

Tiltak:

Statens strålevern vil i en slik situasjon ha det overordnede ansvar, og har egne retningslinjer for dette. Statens strålevern er landets fagmyndighet på områdene strålevern og atomsikkerhet.

Alle fylker har et atomberedskapsutvalg. Utvalget blir ledet av fylkesmannen som skal samordne og iverksette tiltak. Fylkesmannen koordinerer den regionale atomulykkeberedskapen. I en krisesituasjon er det naturlig at fylkesmannens atomberedskapsutvalg er kommunens kontaktpunkt i forhold til spørsmål om stråling og radioaktivitet. I en krisesituasjon må man regne med at Statens strålevern ikke vil ha kapasitet til å behandle henvendelser direkte fra kommunene.

Tiltakene i en slik situasjon ut i fra et landbrukssynspunkt vil være å sikre fôr og dyr. Det kan være aktuelt å samarbeide med faglag og produsentlag i kommunen.

Landbrukskontoret vil i en situasjon med atomforurensning holde kontakt med den enkelte bonde. Dette kan være informasjon om at bonden må ta inn dyrene sine for å unngå strålingsfare og dermed må sørge for mat og drikke innendørs, samt tilstrekkelig ventilasjon. I enkelte tilfeller kan det være aktuelt med evakuering. Landbrukskontoret vil også innhente råd fra Mattilsynet.

Landbrukskontoret vil bli varslet av den beredskapsansvarlige i den enkelte kommune hvis det er hensiktsmessig.

Sivilforsvaret har egne vaskevogner som kan være nyttige å bruke dersom man er nødt til å vaske dyr som for eksempel har vært ute på beite.

Kommunen har oppgaver ved radioaktiv forurensning jf. "Plangrunnlag for den kommunale atomberedskapen" utarbeidet av fylkesmennene og Staten strålevern. Blant annet vil tilsyn med husdyr (for eksempel ved fraflyttede gårdsbruk) og tiltak for å skaffe fôr til husdyr være kommunens oppgaver.

- Sykdommer på husdyr

Årsak:

Det finnes en rekke sykdommer som man frykter i landbrukssammenheng skal komme inn i landet, noen av disse er:

- Fugleinfluensa
- BSE (Kugalskap)
- Paratuberkulose
- Munn- og klovsyke
- Skrapesyke

Virkning:

Dette er alvorlige dyresykdommer, og det vil få store konsekvenser for landbruket dersom man får store utbrudd av for eksempel BSE. Ved utbrudd kan det bli aktuelt med nedslakting av dyrebefolkningen.

Tiltak:

Mattilsynet vil ha ansvaret dersom det blir utbrudd av en smittsom dyresykdom. Ved et utbrudd av for eksempel fugleinfluensa vil Mattilsynet gå inn og administrere de tiltak som

skal igangsettes. Landbrukskontorets rolle vil være å bistå Mattilsynet med å skaffe til veie viktige opplysninger i forbindelse med for eksempel deponering av døde fugler. Kommunene sitter ofte med mer detaljerte fakta og kunnskaper som kan være av nytte i en slik situasjon, slik som:

- Kwartærgeologiske kart (geologi).
- ØK-kart, eller tekniske kart der detaljer som ledningsnett og lignende er avmerket.
- Ulike registre over landbrukseiendommer (eierlister, areal, produksjon osv.)
- Opplysninger om vannressurser (hydrologiske kart).
- God lokalkunnskap.

På nettsidene: <http://www.snrkart.no/> ligger det forskjellige kart over Nittedal, Skedsmo, Lørenskog og Rælingen. Kartene inneholder blant annet informasjon over vann og avløp samt flybilder (ortofoto) m.m.

Lokalkunnskapen er også viktig, det er ikke alltid at opplysningene som kommunen sitter på er oppdatert, derfor vil det være nyttig å ha kontakt ut til den enkelte gårdbruker.

Landbrukskontoret kan formidle informasjon ut til bøndene.

- Svikt i vannforsyning

Årsak:

Svikt i vannforsyning kan skje pga. strømsvikt, forurenset vann, sabotasje eller lignende. Været vil også kunne påvirke vannforsyningen, f.eks. kan ekstra kalde perioder om vinteren medføre at vannrør fryser. For de som har egen vannforsyning fra brønn eller liknende kan det oppstå problemer om sommeren i forbindelse med tørke og lite vanntilgang.

I perioder med sterk tørke kan det medføre at bøndene ikke har nok vann til vanningsanleggene sine. Dette er mest aktuelt i Nittedal.

Virkning:

Følgene vil være størst for de bøndene som har dyr. Krav til vannmengdemengde er noe avhengig av hva slags dyr de holder på gården. Eksempelvis ved svinehold regner man at ei voksen purke har et vannbehov på 12-20 liter pr. dag, og ei drektig eller diende purke vil ha et behov på 25-30 liter pr. dag. Mangel på vann vil føre til store dyrelidelser. Strømsvikt vil gi størst konsekvenser for de som har privat drikkevannskilde, da de normalt ikke har noe back-up system dersom elektrisiteten forsvinner.

Mangel på vann vil kunne gi avlingsskader.

Dersom konsekvensene begrenser til rene avlingsskader må man vurdere hvor stor betydning en reduksjon av avlingene vil ha. Dersom skadene er av nasjonal målestokk vil det være mer påkrevet med tiltak enn om det er i mer regional målestokk.

Tiltak:

Landbrukskontoret registrerer konsekvenser og gir råd, samt bringer informasjon angående gårdsbruk som må sikres vann. I en krisesituasjon er det viktig at opplysninger går gjennom rett kanal.

Det vil kunne oppstå situasjoner der landbrukskontoret trenger oversikt over hvem som har vann fra kommunalt ledningsnett.

- **Brann og eksplosjon**

Årsak:

Brann kan for eksempel oppstå som følge av lynnedslag eller skadede tekniske anlegg.

Virkning:

Brann kan føre til at bygninger brenner ned og eventuelle dyr må evakueres. Årstid, og hva slags dyr det er, har betydning for situasjonshåndteringen. Dyr som ikke tåler å være ute, samtidig som avlivning aktuelt, skaper behov for å finne et egnet sted å huse dyrene.

Ved brann kan det hende at andre ting må evakueres, f.eks. farlige lagre der bonden har kunstgjødsel, drivstoff, sprøytemidler som danner gass eller andre eksplosive varer.

Tiltak:

Brannvesen iverksetter tiltak.

Når landbrukskontoret blir varslet om brann, vil det gjennomføres en kartlegging av situasjonen. Landbrukskontoret kan i etterkant av brann bidra i organiseringen som skal til for å løse de viktigste umiddelbare oppgavene i landbruksdriften. Skulle en næringsutøver bli alvorlig skadet, eller ved dødsfall, samtidig som næringsdriften er inne i en kritisk fase (vårønn), vil landbrukskontoret kunne søke etter / koordinere spørsmål om hva kommunen kan tilby av ekstraordinær hjelp.

Landbrukskontoret vil ta kontakt med brannvesenet.

Ved en skogbrann stiller landbrukskontoret sin kompetanse til rådighet og vil skaffe tilveie relevante opplysninger.

Personell ved landbrukskontoret kan bli omdisponert til taksering av skadene ved skogbrann.

- Forebyggende tiltak

Skogbrukets rentemidler betaler flyklubben på Kjeller for å overvåke utbrudd av skogbrann når Metrologisk institutt varsler høy skogbrannfare ved tørre perioder i sommerhalvåret. Denne overvåkingen gjør at man raskt kan varsle om branttilløp, og følgelig kan iverksette tiltak for å begrense skadeomfanget mest mulig. Overvåkingen oppfattes som generelt god.

- **Strømbrudd**

Årsak:

Strømbrudd kan oppstå som følge av en rekke faktorer; lynnedslag, defekte transformatorer, vindfelling over linjer etc.

Virkning:

Strømbrydd vil vere alvorlig for gårdbrukere som driver med industrielt dyreoppdrett, der det trengs strøm til oppvarming og lufteanlegg, eksempelvis i eggproduksjon og fjærfekjøttproduksjon.

Tiltak:

Kommunen vil iverksette sin beredskapsplan for å handtere langvarig strømbrydd for viktige virksomheter, institusjoner og for beboere med spesielle behov.

Det er forventet at gårdbrukere som er spesielt avhengig av strøm har tilgang på strømaggregat, eller har sikret seg på annan måte.

Landbrukskontoret vil ved forespørsel fra næringen innhente opplysninger om hvem som kan hjelpe til. Dette kan blant annet gå på å undersøke mulighetene om å låne aggregater fra kommunen eller nabokommuner midlertidig.

Generelt om strømbrydd:

Hvilke beredskapsmessige utfordringer et strømbrydd gir vil avhenge av en rekke faktorer, blant annet strømbryddets varighet, hvor mange som berøres, demografiske forhold ved det berørte området, klimatiske forhold når strømbryddet inntreffer (sommer eller vinter), hvilken beredskap det er på individnivå og hvor godt den offentlige beredskap er forberedt og tilgangen på ressurser som kan avhjelpe situasjonen (nødstrøm, pumper til vann og drivstoff med mer).

Kommunikasjonssystemer, ledelsesfunksjoner og andre viktige funksjoner vil også kunne bli berørt. Mangel på drivstoff vil blant annet berøre leveransene av forsyninger, også drivstoff, noe som kan ha betydning for kommunenes evne til å følge opp aktørene i landbruket.

Tekniske tjenester som vann- og avløp kan berøres ved strømsvikt. Det kan oppstå svikt i vanntilførselen i enkelte områder fordi pumpestasjoner o.l. ikke får strøm.

Svikt i kraftleveranse vil straks føre til store problemer i flere produksjoner, spesielt for melke- og fjærfeproduksjonen.

Ved brydd på 12 timer eller mer vil vansker oppstå i forbindelse med:

- kjøle og fryselager for dyrefôr
- kjølelager for potet og grønnsaker
- bruk med spesielle funksjoner

- Krig – mobilisering eller fare for utbrydd av krig

Årsak:

I forbindelse med mobilisering eller fare for utbrydd av krig vil det vere en ekstraordinær situasjon.

Virkning:

Selv om sannsynligheten for større avbrydd i matvareforsyningen er svært liten, er konsekvensen av et større bortfall så stor, at man ikke bør glemme viktigheten av å opprettholde tilfredsstillende nasjonal matvareproduksjon ut fra et sikkerhetsperspektiv. Det

vil ta svært lang tid å bygge opp en tilfredsstillende kapasitet blant annet i landbruket hvis den bygges ned. (NOU 2006:6 Når sikkerheten er viktigst)

På sikt kan det oppstå mangel på en rekke varer som Norge i dag importerer. Matmangel kan bli et resultat.

Det er utarbeidet en rekke lover og bestemmelser som trer i kraft dersom det oppstår en situasjon med fare for krig eller mobilisering der landbruket og skogbruket blir berørt.

Følgende stillinger hos landbruksforvaltningen i kommunen skal være fritatt for annen mobiliseringstjeneste innen totalforsvaret;

- Jordbrukssjef (eller tilsvarende)
- Skogbrukssjef (eller tilsvarende)

Kommunene er viktige ressursinstanser i totalforsvaret.

Matmangel

Står man i fare for at det kan bli matmangel, kan det være aktuelt å legge om fra fôrproduksjon til produksjon av korn, potet og grønsaker. Et annet tiltak kan være å ta i bruk areal som lett kan tilbakeføres til maskinelt jordbruk. Tidshorisonten vil spille inn på hvordan og hvor mye landbruksproduksjonen bør legges om.

Skogbruket

Dersom det oppstår en langvarig krise kan det bli økt etterspørsel etter ved som brensel, særlig ved nedsatt eller bortfall av elektrisk kraft og oljefyring. Det kan også bli ekstra etterspørsel etter skur- og massevirketømmer til for eksempel konstruksjonsformål.

Landbruksdepartementet har med basis i forsyningsloven bestemmelser blant annet om:

- avsetningsgaranti for ved og torv
- hogstpålegg for tømmer og ved
- levering av ved, tømmer og torv til brensel
- økt produksjon av ved, tømmer og torv til brensel

Dette er bestemmelser som kan bli aktuelle å håndtere i en gitt situasjon.

Handelsgjødning er ikke beredskapslagret. Det finnes bare det som er lagret hos felleskjøpssystemet og kornsiloene rundt om i landet for å dekke den vanlige etterspørselen fra bøndene. Det er ingen særskilte beredskapslagre for dette. Beholdningen er derfor ikke så stor at den vil dekke behovet over lengre tid uten påfyll fra leverandørene.

Det kan bli mangel på blant annet såkorn og settepotet.

Tiltak:

Kommunen har beredskapsplaner for denne typen scenario som vil bli fulgt.

Landbrukskontoret sitter på mye opplysninger som kan være til nytte i planlegging av tiltak, f.eks. dataverktøy som kan brukes til ulike fremstillinger av jord- og skogressursene.

Landbrukskontoret har informasjon om dyrkningsteknikk. Dette kan være aktuelt i en situasjon der man søker å legge om landbruksproduksjonen slik at det blir produsert mer menneskemat (korn, potet og grønnsaker).

Når det gjelder å ta i bruk arealer ute av drift, ser landbrukskontoret for seg at dette kan løses ved at det blir leid ut til en bonde som er villig til å drive det, eller at eier blir lært opp selv til å drive jordbruk.

Vurdering av scenariene

Som en del av arbeidet med beredskapsplanen ble det foretatt en forenklet risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse). I tabellen under vurderer Landbrukskontoret hvor sannsynlig de ulike scenariene er.

Begrep:	Frekvens:
Lite sannsynlig	Mindre enn en gang hvert 100. år
Mindre sannsynlig	Mellom en gang hvert 25. år og en gang hvert 100. år
Sannsynlig	Mellom en gang hvert 5. år og en gang hvert 25. år
Meget sannsynlig	Mer enn en gang hvert 5. år

Sannsynlighet

Scenario:	Lite sannsynlig	Mindre sannsynlig	Sannsynlig	Meget sannsynlig
Flom og skred			x	
Vindskade			x	
Radioaktiv forurensning	x			
Sykdommer på husdyr			x	
Svikt i vannforsyning			x	
Brann og eksplosjon			x	
Strømbrudd			x	
Krig - mobilisering eller fare for utbrudd av krig	x			

3.4 Ressursoversikt

Ressurser omfatter personell, fagkunnskap eller materiell.

For landbrukskontoret er det tale om to hovedgrupper av ressurser:

- Kommunale ressurser (landbrukskontoret som en del av kommunen)
- Eksterne ressurser

Kommunale ressurser

Slike finnes ved enhver kommunal etat, bedrift, foretak eller bydel f.eks. har teknisk etat tilgang på blant annet mobile aggregater og lignende.

Eksterne ressurser

Disse finnes så vel på det enkelte gårdsbruk som i statlige etater – som Sivilforsvaret og Heimevernet. Det vil i første rekke være politiet/LRS som rekvirerer disse, enten direkte eller på anmodning fra kommunen eller for Oslo; byrådets kriseledelse.

Se ellers vedlegg D for oversikt over landbruksressursene i kommunen.

3.5 Ledelse og samband

Overordnet ledelse

Landbrukssjefen tiltrer kriseberedskapsledelsen i kommunen ved behov. Rådmann og beredskapsansvarlige er med i kriseberedskapsledelsen.

I Oslo er byrådet av bystyret gitt oppfølgingsansvaret for beredskapsansvaret i fred, krise og krig. Byrådet utøver sin myndighet til å ivareta dette ansvar gjennom byråden for miljø og samferdsel (MOS) og beredskapsetaten (BER).

Landbrukssjefens ansvar og rolle

Landbrukssjefen vil hovedsakelig ha en rådgiverrolle. Dersom krisen rammer landbruket spesielt kan det være aktuelt at landbrukssjefen deltar mer aktivt i krisehåndteringsarbeidet.

Samband

Landbrukskontoret har vanlig fasttelefon. Mobiltelefonnettet er mer sårbart ved strømbrudd enn det fasttelefonen er. Fasttelefonen er derfor et viktig redskap i krisehåndteringen.

Ved en krise må man anta at henvendelsene fra innbyggerne i hovedsak retter seg direkte til kommunen. Og det vil være naturlig at det er tiltak i kommunens kriseinformasjonsplan som iverksettes.

Ved behov er det også mulig å opprette en egen svartelefon på landbrukskontoret.

Landbrukskontorets hjemmeside er en viktig informasjonskanal. Arbeidsgruppen anbefaler at hjemmesiden til landbrukskontoret lenkes opp mot den enkelte kommunes hjemmeside.

Hvem er beredskapspersonell?

Beredskapspersonell er landbrukssjefen og den han eventuelt måtte dirigere av de ansatte på landbrukskontoret.

Landbrukskontorets rolle ved informasjonsformidling

Ved en krise må man anta at henvendelsene fra innbyggerne i hovedsak retter seg til kommunen. Det er ulik praksis i kommunene med tanke på hvor publikum kan ta kontakt. I enkelte krisesituasjoner må man også regne med å kunne få en del henvendelser til landbrukskontorets resepsjon. Dersom det blir et stort trykk fra publikum, kan det muligens være aktuelt å opprette egen svartelefon ved landbrukskontoret for å dekke dette behovet.

En annen informasjonskanal som kan brukes er hjemmesiden til landbrukskontoret. På hjemmesiden kan man informere om hva som skjer, prognoser om krisens varighet, tiltak som er satt i gang osv.

Landbrukskontoret har oversikt over gårdbrukerne i kommunen og kan ta direkte kontakt med brukere dersom dette er hensiktsmessig.

Hvor skal informasjonen gå innad i kriseapparatet?

- I Oslo kommune skal informasjonen gå til kommunaldirektøren og MOS.
- I Rælingen skal informasjonen gå til beredskapsansvarlig.
- I de øvrige kommunene skal informasjonen gå til teknisk sjef.

Disse kanalene skal brukes når for eksempel landbrukskontoret bekrefter at informasjon er blitt videreformidlet ut til gårdbrukerne.

Vedlegg A:

Beredskapsplan for landbruket, forenklede tiltakskort.

Flom og skred			
Aktuelle konsekvenser internt/eksternt	Etablerte/planlagte forebyggende sikkerhetstiltak	Aksjon hvis hendelse inntreffer	Koordineres m/:
<p>- Flom kan føre til dårlig avling på landbruksarealene, som igjen gir mindre matproduksjon og tapte inntekter til bonden.</p> <p>- Leirskred, spesielt langs vassdrag. Områdene rundt Slattum og Brånåsen inneholder mye leire.</p> <p>Flomvann vil kunne grave og rive med seg jord og vegetasjon. Det er ikke uvanlig at skog blir revet vekk av vannmassene, noe som kan føre til et stort oppryddingsarbeid etter flommen.</p> <p>Stor vannføring kan lede til dambrudd som kan gjøre det enda vanskeligere å kontrollere vannmassene.</p>	<p>Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) Region Øst har utarbeidet foreløpige flomsonekart for 100- og 10-års flom i Fjellhamarelva og Losbyelva (fra Gamleveien og Skedsmo grense).</p> <p>NVE har laget flomsonekart over Lillestrøm i Skedsmo kommune og deler av Fet og Rælingen kommuner. Det er laget flomsonekart som statistisk gjentar seg hvert 10-, 100-, 200-, eller 500 år. I tillegg er det tegnet inn vannstander for 20- og 50-årsflom. I Skedsmo kommune gjelder det strekningen fra Leira til Okseneset i tillegg til bebyggelsen langs strandsonen i Rælingen kommune.</p>	<p>Landbrukskontoret innhenter fakta om konsekvenser av flommen.</p> <p>Videreformidle informasjon til berørte gårdbrukere.</p> <p>Registrere virkningene av flommen. Varsle administrasjonen i kommunen fortløpende om situasjonen.</p> <p>Bidra i organiseringen av tiltak ved større flom.</p> <p>Informere om erstatningsordninger etter flommen, f.eks avlingsskadeerstatning.</p>	<p>- Rådmann - Teknisk sektor - NVE</p>

Flom og skred. Oslo kommune			
Aktuelle konsekvenser internt/eksternt	Etablerte/planlagte forebyggende sikkerhetstiltak	Aksjon hvis hendelse inntreffer	Koordineres m/:
<p>- Flom kan føre til dårlig avling på landbruksarealene, som igjen gir mindre matproduksjon og tapte inntekter til bonden.</p> <p>Flomvann vil kunne grave og rive med seg jord og vegetasjon. Det er ikke uvanlig at skog blir revet vekk av vannmassene, noe som kan føre til et stort oppryddingsarbeid etter flommen.</p> <p>Stor vannføring kan lede til dambrudd som kan gjøre det enda vanskeligere å kontrollere vannmassene.</p>	<p>Vann og avløpsetaten i Oslo kommune opplyser at det er utført flomsonekartlegging for 100 og 1000 års for Sørkedalselva fra Bogstadvannet og opp til samløpet med Heggelielv i 1997. Det er også gjort noe lignende for elva nedstrøms Bogstadvannet på 90-tallet. Her foreligger det sannsynligvis bare karter uten rapport.</p> <p>Dambruddsbølgeberegninger er utført i 2005 for alle dammene fra Grinidammen og oppover i vassdraget til og med Storflåtan, med unntak for Bogstaddammen som er utført tidligere på 2000 tallet.</p>	<p>Landbrukskontoret innhenter fakta om konsekvenser av flommen.</p> <p>Videreformidle informasjon til berørte gårdbrukere.</p> <p>Registrere virkningene av flommen. Varsle administrasjonen i kommunen fortløpende om situasjonen.</p> <p>Bidra i organiseringen av tiltak ved større flom.</p> <p>Informere om erstatningsordninger etter flommen, f.eks avlingsskadeerstatning.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunens administrasjon - Teknisk sektor - Vann- og avløpsetaten - NVE

Vindskade			
Aktuelle konsekvenser internt/eksternt	Etablerte/planlagte forebyggende sikkerhetstiltak	Aksjon hvis hendelse inntreffer	Koordineres m/:
<p>- Veier kan blokkeres, og trafikken hindres.</p> <p>- Hus og driftsbygninger kan skades eller ødelegges. Evakuering av dyr kan bli aktuelt.</p> <p>Ved omfattende vindfelling av skog kan tømmeret bli liggende lenge både på grunn av at det ikke er mulig å få transportert ut tømmeret, eller at det kan ta lang tid å få avvirket tømmeret som ligger nede. Dette kan føre til store økonomiske konsekvenser for de som er berørt. Samtidig vil det være en økt fare for en oppblomstring av skadeinsekter som senere kan angripe den friske skogen.</p> <p>(Strømbrydd blir behandlet under eget punkt senere).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opprettholde god helsetilstand på skog. - Skogforvaltningen tar hensyn til vindfare generelt. 	<p>Ved større omfang er det Skogbrand (forsikring) og Fylkesmannen som vil være ansvarlig for organiseringen av etterarbeidet. Ved forespørsel kan Landbrukskontoret ta initiativ til kartlegging av skadene.</p> <p>Personell ved RKL kan bli omdisponert til taksering av skadene.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nettselskaper / kraftselskaper - Mattilsynet

Radioaktiv forurensning			
Aktuelle konsekvenser internt/eksternt	Etablerte/planlagte forebyggende sikkerhetstiltak	Aksjon hvis hendelse inntreffer	Koordineres m/:
<p>Kontaminering (radioaktiv forurensning) av landbruksproduksjonen, vil være svært avhengig av årstid.</p> <p>Tid på året avgjør også hvilke fôrmengder som finnes på lager. En ulykke vil utarte seg vidt forskjellig vinterstid med dyr og avling i hus, i forhold til sommerstid med dyr på beite og avlinger som snart skal høstes.</p> <p>Sisternevann og drikkevann fra vannverk med overflatekilder kan også bli forurenset.</p> <p>Det vil kunne dukke opp spørsmål om f.eks. rensing av avløpsvann eller deponering av forurenset materiale som for eksempel plast til dekking av fôrlager.</p>	<p>Statens strålevern har det overordnede ansvar og egne retningslinjer for dette.</p> <p>Landbrukskontoret blir varslet av den beredskapsansvarlige i den enkelte kommune.</p> <p>Kommunen kontakter Atomberedskapsutvalget i Oslo og Akershus.</p>	<p>Tiltakene fra landbrukskontoret vil hovedsakelig gå ut på å sikre fôr og dyr. Samarbeid med faglag og produsentlag i kommunen.</p> <p>Landbrukskontoret holder kontakt med den enkelte bonde. Dette kan være informasjon om at bonden må ta inn dyrene sine for å unngå strålingsfare, sørge for mat og drikke innendørs samt tilstrekkelig ventilasjon. I enkelte tilfeller kan det være aktuelt med evakuering.</p> <p>Sivilforsvaret har egne vaskevogner som kan brukes dersom dyr som har vært ute på forurenset beite må vaskes.</p>	<p>- Sivilforsvaret. - Mattilsynet. - Atomberedskapsutvalget i Oslo og Akershus. - Faglag og produsentlag i kommunen.</p>

Sykdommer på husdyr			
Aktuelle konsekvenser internt/eksternt	Etablerte/planlagte forebyggende sikkerhetstiltak	Aksjon hvis hendelse inntreffer	Koordineres m/:
<p>- Nedslakting av smittede dyrebesetninger.</p> <p>- Ved behov bistå til å finne egnet sted hvor nedslaktede dyrebesetninger kan deponeres.</p>	<p>Mattilsynet har overordnet ansvar ved utbrudd av en smittsom dyresykdom.</p>	<p>Landbrukskontorets rolle er å bistå Mattilsynet med å skaffe til veie opplysninger og gi vurderinger av:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvartærgeologiske kart (geologi). - ØK-kart, eller tekniske kart der detaljer som ledningsnett og lignende er avmerket. - Ulike registre over landbrukseiendommer (eierlister, areal, produksjon osv.) - Vannressurser (hydrologiske kart) <p>På nettsidene: http://www.snrkart.no/ finnes det forskjellige kart over Nittedal, Skedsmo, Lørenskog og Rælingen. Kartene inneholder blant annet informasjon over vann og avløp samt flybilder (ortofoto) m.m.</p> <p>Landbrukskontoret kan formidle informasjon ut til bøndene.</p>	<p>- Mattilsynet</p> <p>- Veterinær</p>

Svikt i vannforsyning			
Aktuelle konsekvenser internt/eksternt	Etablerte/planlagte forebyggende sikkerhetstiltak	Aksjon hvis hendelse inntreffer	Koordineres m/:
<p>Mangel på vann fører til store dyrelidelser og kan gi avlingskader.</p> <p>For de som har privat drikkevannkilde kan strømsvikt være kritisk dersom de er avhengig av elektrisitet for å få vannforsyningen til å fungere.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Registrere virkning og gi råd. - Bringe videre info ang. gårdsbruk som må sikres vann. - Bringe opplysninger til rett kanal. <p>Kan være aktuelt å skaffe til veie oversikt over hvem som har vann fra kommunalt ledningsnett.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Teknisketat - Brannvesen - Mattilsynet

Brann og eksplosjon			
Aktuelle konsekvenser internt/eksternt	Etablerte/planlagte forebyggende sikkerhetstiltak	Aksjon hvis hendelse inntreffer	Koordineres m/:
<p>Dyr må evakueres som følge av brann i driftsbygning.</p> <p>Dersom driftsbygningen skades eller brenner ned, kan det oppstå problemer med ivaretagelse av dyrene.</p> <p>Årstiden uhellet skjer på, og hva slags dyr det er, spiller inn. Dette gjelder særlig dyr som ikke tåler å være ute. Dersom avlivning ikke er en løsning, er det være behov for å finne et egnet sted å ha dyrene.</p>	<p>- Skogbrann</p> <p>Skogbrukets rentemidler betaler flyklubben på Kjeller for å overvåke utbrudd av skogbrann når det er varslet om høy brannfare i skogen.</p>	<p>Brannvesen iverksetter tiltak.</p> <p>Landbrukskontoret vil kartlegge situasjonen.</p> <p>Landbrukskontoret kan i etterkant av brann bidra i organiseringen som skal til for å løse de viktigste umiddelbare oppgavene i landbruksdriften. Skulle en næringsutøver bli alvorlig skadet, eller ved dødsfall, samtidig som næringsdriften er inne i en kritisk fase (våronn), vil landbrukskontoret kunne søke etter / koordinere spørsmål om hva kommunen kan tilby av ekstraordinær hjelp.</p> <p>Varsle kommunen.</p> <p>- Skogbrann</p> <p>Ved en skogbrann stiller landbrukskontoret sin kompetanse til rådighet.</p> <p>Landbrukskontoret vil ta kontakt med brannvesenet.</p> <p>Personell ved RKL kan bli omdisponert til taksering av skadene ved skogbrann.</p>	<p>- Brannvesen</p> <p>- Teknisk etat</p>

Strømbrudd			
Aktuelle konsekvenser internt/eksternt	Etablerte/planlagte forebyggende sikkerhetstiltak	Aksjon hvis hendelse inntreffer	Koordineres m/:
<p>Svikt i kraftleveranse vil straks føre til store problemer i produksjoner som trenger strøm til oppvarming og lufteanlegg. Ved brudd på 12 timer eller mer vil vansker oppstå i forbindelse med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kjøle og fryselager for dyrefôr - kjølelager for potet og grønnsaker - bruk med spesielle funksjoner <p>Tekniske tjenester som vann- og avløp kan berøres ved strømsvikt. Det kan oppstå svikt i vanntilførselen i enkelte områder fordi pumpestasjoner o.l. ikke får strøm. Strømbrudd kan også ramme telefon og internett.</p>	<p>Det er forventet at gårdbrukere som er spesielt avhengig av strøm har tilgang på eget strømaggregat, eller sikret seg på annen måte.</p>	<p>Landbrukskontoret vil ved forespørsel innhente opplysninger om hvem som kan hjelpe til. Dette kan blant annet gå på å undersøke mulighetene om å låne aggregater fra kommunen eller nabokommuner midlertidig.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nettselskaper (Hafslund Nett AS) - Norges vassdrags- og energidirektorat

Krig – mobilisering eller fare for utbrudd av krig			
Aktuelle konsekvenser internt/eksternt	Etablerte/planlagte forebyggende sikkerhetstiltak	Aksjon hvis hendelse inntreffer	Koordineres m/:
<p>På sikt kan det bli mangel på en rekke varer som Norge i dag importerer. Matmangel kan bli et resultat.</p> <p>Videre må en anta at etterspørselen etter ved som brenselsformål øker betraktelig, særlig ved nedsatt eller bortfall av elektrisk kraft og oljefyring.</p>	<p>Det finnes en rekke lover og bestemmelser som vil kunne tre i kraft der landbruket kan bli berørt.</p> <p>Landbruksdepartementet kan komme med bestemmelser blant annet om hogstpålegg, levering og økt produksjon av ved, tømmer og torv til brensel.</p>	<p>Landbrukskontoret har kompetanse og tilgang på opplysninger som kan være til nytte i planleggingen av tiltak, f.eks dataverktøy som kan brukes til ulike fremstillinger over jord- og skogressursene.</p> <p>Landbrukskontoret har informasjon om dyrkningsteknikk. Dette kan være aktuelt i en situasjon der man søker å legge om landbruksproduksjonen slik at det blir produsert mer menneskemat (korn, potet og grønnsaker).</p> <p>Når det gjelder å ta i bruk arealer ute av drift, ser landbrukskontoret for seg at dette kan løses ved at det blir leid ut til en bonde som er villig til å drive det, eller at eier blir lært opp selv til å drive jordbruk.</p> <p>Det kan oppstå mangel på blant annet såkorn og settepotet.</p>	- Mattilsynet

Vedlegg B:

Kilder, relevante lover og forskrifter

Kilder:

- Plangrunnlag for den kommunale atomberedskapen. Revidert 1. november 2004. utarbeidet i samarbeid mellom fylkesmennene og Statens strålevern.
- Notat: "Øvelse kommunal atomberedskap 2005-Lørenskog" Den 3. november 2005.
- Håndbok i beredskapsplanlegging og kriseledelse. Oslo kommune – Beredskapsetaten. September 2005.
- Kriseledelsesplan for Lørenskog kommune.
- Oversending av DSB-rapport fra strømbrudd i Sverige og Danmark 23. september 2003.
- Rundskriv nr 9/2005: "Reglement for Oslo kommunes beredskapsarbeid i fredstid, ved beredskap og i fred."
- NOU 2006:6, Når sikkerheten er viktigst.
- Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Konsekvenser ved et langvarig strømbrudd i Osloregionen – prosjektrapport. Utarbeidet 20.10.05.
- Notat utarbeidet av miljøvernsjef Bjørn Torp i Lørenskog kommune, Samfunnssikkerhet og beredskap – risiko og sårbarhet knyttet til forslag til kommuneplan for Lørenskog 2007 – 2018 – 2030.
- Varsling og rapportering på samordningskanal. Retningslinjer for varslings-og rapporteringsprosedyrer i fredstid. 2. juli 2001.

Lover:

- Lov av 14. juni 1985; Plan- og bygningsloven
- Lov av 14. desember 1956 om forsynings- og beredskapstiltak
- St meld nr. 17 (2001-2002) Samfunnssikkerhet - veien til et mindre sårbart samfunn
- Lov av 14. desember 1956 om forsynings- og beredskapstiltak
- Lov av 5. august 1994 om vern mot smittsomme sykdommer
- Lov av 29. juni 1990 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven)
- Lov av 25. mars 1994 om sikring mot og erstatning for naturskader (naturskadeloven)
- Lov av 24. november 2000 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven)

Forskrifter:

- Forskrift av 23. juli 2001 om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv.
- Forskrift 4. desember 2001 om vannforsyning og drikkevann
- Forskrift av 6. juni 1997 for arbeidet med bygg- og anleggsberedskap
- Forskrift av 12. juli 1990 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften)
- Forskrift av 16. desember 2002 om beredskap i kraftforsyningen.
- Forskrift av 15. desember 2000 om tilsyn og sikkerhet med vassdragsanlegg.

Annet:

- St meld nr. 37 (1992-93) "Om flommen på Østlandet og kriseberedskap i fred".
- Atomulykkeberedskap, Sentral og regional organisering, kgl.res. 17. feb. 2006

- Veileder i kriseplanlegging for kommunens kriseledelse.
- Veileder for kommunale risiko- og sårbarhetsanalyse, DSB 1994
- Inst. S. nr 9 (2002-2003) Innstilling fra forsvarskomiteen og justiskomiteen om samfunnssikkerhet – Veien til et mindre sårbart samfunn.
- Veileder for planlegging og gjennomføring av tilsyn med sivilt beredskapsarbeid i kommunene, DSB 1998 (den er aktiv i oppdrag.no).
- Veileder for systematisk samfunnssikkerhet og beredskapsarbeid i kommunene, DSB 2001.
- Veileder i informasjonsberedskap, DSB 2001.
- Flomvarsling, NVE 1. september 2001.

Vedlegg C:

Rapportmal – Rapportering fra kommune til fylkesmann

Nedenfor finnes en mal for rapportering fra kommune til fylkesmann eller politimester. Det skal bare rapporteres om aktuelle punkter, og bare der det er endring fra forrige rapport. Strekpunktene er bare en huskeliste/momentliste.

SITUASJONSRAPPORT FRA: ... .. KOMMUNE DATO: ... ..

1. OVERSIKT OVER SITUASJONEN

- Generell situasjonsbeskrivelse
- Vurdering av situasjonen kommende døgn
- Vurdering av tilført ressursbehov kommende døgn

2. TILTAK SOM ER IVERKSATT

-

3. TILTAK SOM VURDERES IVERKSATT

-

4. ETABLERT BEREDSKAPSORGANISASJON

- Egen krisestab (kriseledelse)
- Eventuelle organisasjonsendringer/-tilpasninger
- Iverksatte tiltak
- Møter i beredskapsrådet

5. ANDRE OPPLYSNINGER

- Informasjon mot publikum og media
- Spesielle spørsmål knyttet til økonomi
- Teknisk
  - o vannforsyning
  - o avløp/renovasjon
  - o kraftforsyning
- Helse/sosial
  - o primærhelsetjenesten
  - o institusjoner
  - o hjemmebaserte tjenester
  - o skader på og trusler mot liv og helse
  - o befolkningen (evakuerte, skadede, døde, etc)
- Samband
- Samferdsel
- **Forsyninger**
- **KULTUR/KIRKE**
- **SKOLE/BARNEHAGE**
- **MILJØ/NATURVERN**

Av tidsgrunner kan kommunen søke om støtte på andre måter enn gjennom rapporten.

Vedlegg D:

Ressursoversikt i den enkelte kommune